

VOORBLAD RAADSVORSTEL

ONDERWERP

Vaststelling TAM-omgevingsplan 22i parapluregeling datacenters

BESLISPUNTEN

1. De tegen het ontwerp TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22i parapluregeling datacenters ingediende zienswijzen te beantwoorden overeenkomstig de beantwoording zoals opgenomen in de nota van beantwoording zienswijze 'TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22i parapluregeling datacenters';
2. De ten opzichte van het ontwerp TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22i parapluregeling datacenters voorgestelde wijzigingen, zoals opgenomen in de bij het concept raadsbesluit behorende en als zodanig gewaarmerkte Staat van Wijzigingen, over te nemen;
3. Het TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22i parapluregeling datacenters met identificatienummer NL.IMRO.1783.TAMDATACNTSbp-VA01 vast te stellen.

ARGUMENTEN, RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

Argumenten:

- 1.1 De ingediende zienswijzen zijn voorzien van een antwoord;
- 2.1 De ten opzichte van het ontwerp TAM-omgevingsplan voorgestelde wijzigingen hebben betrekking op de planverbeelding en de toelichting;
- 3.1 Het plan zorgt voor een verbod voor nieuwe en uitbreidingen van bestaande datacenters in het Westland;
- 3.2 Datacenters beperken de ruimtelijke flexibiliteit en herontwikkelbaarheid van bedrijventerreinen;
- 3.3 De Westlandse bedrijventerreinen zijn bedoeld voor lokale en Greenport gerelateerde bedrijven;
- 3.4 Datacenters hebben als energie-intensieve functie een ruimtelijke impact;
- 3.5 Datacenters leveren een druk op de energietransitie;
- 3.6 Datacenters hebben over het algemeen geen stedenbouwkundige kwaliteit
- 3.7 Met het vaststellen van het TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22i parapluregeling datacenters wordt gevolg gegeven aan artikel 2.4 van de Omgevingswet en afdeling 3.4 van de Algemene Wet bestuursrecht.

Risico's:

- 3.1 Er kan beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Kanttekeningen:

- 3.1 Het is een TAM-omgevingsplan in plaats van een wijziging Omgevingsplan;
- 3.2 Het plangebied van de lopende aanvraag omgevingsvergunning van voor 18 april 2025 is uitgezonderd van het plangebied van het TAM-omgevingsplan.

RAADSVORSTEL

AANLEIDING

Datacenters zijn gebouwen voor grootschalige dataopslag en -verwerking. Zij maken deel uit van de digitale infrastructuur, maar hebben een grote impact op het ruimtegebruik op bedrijventerreinen, het energiegebruik, het waterverbruik en het landschap, terwijl de werkgelegenheid beperkt is. Voor Westland is het van belang nieuwe datacenters te weren, om:

- Voldoende bedrijventerreinen beschikbaar te houden voor andere bedrijven
- voldoende ruimte op het energienet te behouden (voorkomen van netcongestie),
- landschappelijke kwaliteit en leefomgeving te beschermen.

Westland huisvest op dit moment datacenters ten behoeve van de digitale samenleving. In de gemeente is reeds één bestaand datacenter gevestigd dat, binnen strikte ruimtelijke randvoorwaarden, beperkte uitbreidingsmogelijkheden behoudt. Daarnaast is vóór de vaststelling van het voorbereidingsbesluit 18 april 2025 een aanvraag omgevingsvergunning voor een nieuw datacenter ingediend. Vanwege deze aanvraag omgevingsvergunning is het plangebied van de aanvraag omgevingsvergunning uitgezonderd van het plangebied van het TAM-omgevingsplan. Op deze manier wordt de aanvraag beoordeeld aan de hand van het recht zoals dat gold onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit. Door het opnemen van deze uitzondering wordt voorkomen dat de initiatiefnemers onevenredig worden benadeeld door een tussentijdse beleidswijziging, terwijl tegelijkertijd de hoofdlijn van het datacenterbeleid onverkort wordt gehandhaafd.

Daarmee levert Westland al een substantiële bijdrage aan de regionale digitale infrastructuur. Tegelijkertijd is Westland één van de meest dichtbebouwde gemeenten van Nederland, met een aantoonbaar tekort aan ruimte op bedrijventerreinen voor lokaal- en Greenport-gebonden bedrijven zoals logistiek, handel, toelevering en kassenbouw.

Aangezien vestiging van datacenters op diverse bedrijventerreinen op basis van het huidige Omgevingsplan mogelijk is valt te verwachten dat er meerdere aanvragen voor vestiging van datacenters zullen worden ingediend bij gemeente Westland.

Het TAM-omgevingsplan 22i stelt daarom een gebruiksverbod in voor nieuwvestiging van datacenters. Hiermee wordt voorkomen dat de tijdelijke voorbeschermingsregels (art. 4.14 lid 4 Omgevingswet) vervallen en de oude planregels weer gaan gelden.

Dit TAM-omgevingsplan vormt een partiële aanvulling, waarmee een regeling aan het (tijdelijke) Omgevingsplan gemeente Westland wordt toegevoegd. Het TAM-omgevingsplan 22i parapluregeling datacenters heeft het identificatienummer NL.IMRO.1783.TAMDATACNTSobp-VA01

Dit ontwerp TAM-omgevingsplan heeft als ontwerp ter inzage gelegen van vrijdag 19 december 2025 t/m donderdag 29 januari 2026. Er zijn twee zienswijzen binnengekomen. Beide zienswijzen zijn beantwoord in de nota van beantwoording. Het TAM-omgevingsplan kan door de gemeenteraad vastgesteld worden.

RAADSVOORSTEL

DOELSTELLING

Een planologische juridische regeling met een verbod voor nieuwvestiging van (bestaande) datacenters.

ARGUMENTATIE

1.1 De ingediende zienswijzen zijn voorzien van een antwoord;

Er zijn in totaal twee zienswijzen ingediend. Het gaat om een zienswijze van een bestaand datacenter en de provincie Zuid-Holland. Beide zienswijzen zijn voorzien van een antwoord in de "Nota van beantwoording zienswijzen TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22i parapluregeling datacenters".

2.1 De ten opzichte van het ontwerp TAM-omgevingsplan voorgestelde wijzigingen hebben betrekking op de planverbeelding en de toelichting;

Er zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd ten aanzien van het ontwerp. De wijzigingen zijn opgenomen in de bijgevoegde Staat van Wijzigingen. De voornaamste wijzigingen betreffen een uitzonderingsregel voor het uitbreiden van bestaande datacenters en de aanpassing van het plangebied van het TAM-omgevingsplan.

3.1 Het plan zorgt voor een verbod voor nieuwe en uitbreidingen van bestaande datacenters in het Westland;

Het is in het belang van de gemeente Westland om nieuwe datacenters te weren op het hele gemeentelijke grondgebied. Voornaamste reden daarvoor is het behouden van voldoende ruimte op bedrijventerreinen voor lokaal- en Greenport gebonden bedrijven, het behouden van voldoende ruimte op het energienet (voorkomen netcongestie) voor andere ontwikkelingen en de borging van landschappelijke kwaliteit en een gezonde leefomgeving binnen de gemeente Westland. Verder is er al een datacenter gevestigd in Westland en is de aanvraag voor een grootschalig datacenter in behandeling (omgevingsvergunning aangevraagd voor in werking treden voorbeschermingsregels). Verdere vestiging is disproportioneel en niet verenigbaar met de gemeentelijke kernopgaven.

3.2 Datacenters beperken de ruimtelijke flexibiliteit en herontwikkelbaarheid van bedrijventerreinen;

Een belangrijk uitgangspunt bij de inrichting van Westlandse bedrijventerreinen is het behoud van ruimtelijke flexibiliteit en herontwikkelbaarheid op de middellange en lange termijn. Bedrijventerreinen moeten kunnen meebewegen met veranderende economische omstandigheden, functievraag en bedrijfsmodellen.

Datacenters kenmerken zich door een langdurige en sterk gespecialiseerde inrichting van kavels. De combinatie van gebouwtypologie, technische installaties en veiligheids- en bedrijfszones leidt ertoe dat gronden gedurende lange tijd aan één specifieke functie zijn gebonden. Dit beperkt de mogelijkheden voor functiewijziging, intensivering of herontwikkeling in de toekomst. Gelet op de schaarse ruimte op bedrijventerreinen acht de gemeente het vanuit ruimtelijk oogpunt niet wenselijk om nieuwe functies toe te laten die leiden tot een structurele vastlegging van

RAADSVORSTEL

gronden in een monofunctioneel gebruik. Het weren van nieuwvestiging van datacenters draagt bij aan het behoud van aanpasbare en toekomstbestendige bedrijventerreinen.

Daarbij blijven uiteenlopende andere vormen van bedrijvigheid onverkort planologisch mogelijk. Het gebruiksverbod leidt derhalve niet tot het beperken van economisch rendabel gebruik van gronden, maar borgt juist de flexibiliteit en ontwikkelbaarheid van bedrijventerreinen op de lange termijn.

3.3 De Westlandse bedrijventerreinen zijn bedoeld voor lokale en Greenport gerelateerde bedrijven;

Om in Westland noodzakelijke lokaalgebonden bedrijfsactiviteiten en Greenport gerelateerde bedrijfsactiviteiten (zoals logistiek, handel, toelevering en kassenbouw) goed te kunnen accommoderen, is er voldoende ruimte op bedrijventerreinen nodig. De opgave die Westland heeft om de uitbreidingsbehoefte van de lokaalgebonden bedrijfsactiviteiten en Greenport gerelateerde bedrijfsactiviteiten te faciliteren zorgt voor een knelpunt vanwege de schaarse ruimte op de huidige bedrijventerreinen in Westland.

De gemeente Westland heeft onderzocht hoe groot de uitbreidingsvraag is voor bedrijventerrein in haar gemeente. Dit omvat tot 2040 circa 62 hectare aan netto bedrijventerrein. Vanuit provinciaal beleid is het uitgangspunt om de uitbreidingsbehoefte van bedrijfsruimte te ontwikkelen binnen de ruimte die er in de huidige omgevingsplannen wordt geboden. Aangezien dit voor de gemeente Westland niet toereikend is dient de gemeente secuur om te gaan met de ruimte die zij heeft en biedt de gemeente ruimte voor lokaalgebonden bedrijvigheid en Greenport gerelateerde bedrijvigheid.

Om deze reden is het noodzakelijk om secuur te sturen op het bieden van ruimte aan bedrijfsactiviteiten die qua branche gewenst zijn in Westland. Aangezien een datacentrum qua activiteit niet direct, of niet geheel ten dienste staat van Westland en diens lokale- en Greenportbehoefte is het bieden van ruimte aan een datacentrum vanuit economisch oogpunt een ongewenste ontwikkeling. Tevens biedt een datacentrum minder werkgelegenheid dan de gewenste bedrijvigheid op Westlandse bedrijventerreinen. Namelijk circa een vijfde van het aantal arbeidsplaatsen dat de reguliere bedrijven op Westlandse bedrijventerreinen bieden. Om deze reden heeft een datacentrum weinig economisch toegevoegde

3.4 Datacenters hebben als energie-intensieve functie een ruimtelijke impact;

Het toestaan van datacenters heeft gevolgen voor de fysieke leefomgeving vanwege de aard en omvang van de bijbehorende technische installaties. Een datacenter vergt grootschalige voorzieningen zoals transformatoren, noodstroomaggregaten, koelinstallaties en bijbehorende technische ruimten. Deze voorzieningen bepalen in belangrijke mate de bouwmassa, het ruimtebeslag, de milieubelasting en de ruimtelijke impact op de omgeving.

In het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties wordt daarom beoordeeld of functies passen binnen de beschikbare milieuruimte en de gewenste ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijventerreinen. Datacenters onderscheiden zich hierbij door hun hoge mate van ruimte- en installatie-intensiteit in verhouding tot hun functionele verwevenheid met de lokale economie en het Greenport-cluster.

RAADSVORSTEL

De beschikbaarheid en inzetbaarheid van energie-infrastructuur wordt daarbij uitsluitend betrokken voor zover deze ruimtelijke gevolgen heeft, zoals het beperken van ontwikkelruimte voor andere functies, het ontstaan van aanvullende hindercontouren of het vastleggen van kavels voor een monofunctionele inrichting. De inzet van energiec capaciteit is geen zelfstandige planologische afwegingsfactor, maar vormt onderdeel van de integrale beoordeling van ruimtelijke effecten.

Gelet op de beperkte ruimte op Westlandse bedrijventerreinen en het belang om ontwikkelruimte te behouden voor lokaal- en Greenport-gebonden bedrijvigheid, acht de gemeente het ruimtelijk niet aanvaardbaar om nieuwe datacenters toe te laten. Deze keuze is gebaseerd op de ruimtelijke verschijningsvorm en effecten van datacenters en niet op het reguleren van energiegebruik of netcapaciteit als zodanig.

3.5 Datacenters leveren een druk op de energietransitie;

De energietransitie in het Westland is in hoge mate afhankelijk van elektrificatie. Naarmate het gebruik van aardgas wordt uitgefaseerd, schakelen ondernemers en bewoners steeds meer over op duurzame alternatieven zoals geothermie en elektriciteit uit wind- en zonne-energie.

De glastuinbouwsector, als grootverbruiker van fossiele energie, vormt hierbij een bijzondere opgave. De vervanging van fossiele bronnen door duurzame alternatieven legt een aanzienlijk beslag op de capaciteit van het regionale elektriciteitsnet. Ook de mobiliteitssector en de gebouwde omgeving zullen in toenemende mate gebruik maken van elektriciteit, waardoor de druk op het net verder toeneemt.

De beperkte netcapaciteit kan de overstap naar duurzame alternatieven belemmeren. Daarbij concurreren datacenters en andere grootverbruikers om de beschikbare capaciteit, wat de flexibiliteit van het netwerk vermindert. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging van ruimtelijke keuzes, prioritering van maatschappelijke functies

3.6 Datacenters hebben over het algemeen geen stedenbouwkundige kwaliteit

Datacenters zijn in zichzelf gekeerde functies in een 'dichte' doos (blackbox) en hebben van zichzelf geen stedenbouwkundige kwaliteit. Daarom zijn datacenters op zichtlocaties stedenbouwkundig zeer onwenselijk. Maar ook op andere locaties op bedrijventerreinen voegt een datacentrum geen enkele stedenbouwkundige kwaliteit toe. De situering van datacenters werpt ruimtelijke beperkingen op voor het realiseren van onze ambities om de bedrijventerreinen toekomst bestendig te maken.

Een datacenter heeft maar een zeer beperkt ontvangst/kantoor gedeelte met een meer open uitstraling naar de omgeving, waardoor ze nagenoeg geen visuele en functionele fysieke relatie hebben met de directe omgeving.

3.7 Met het vaststellen van het TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22i parapluregeling datacenters wordt gevolg gegeven aan artikel 2.4 van de Omgevingswet en afdeling 3.4 van de Algemene Wet bestuursrecht.

Volgens artikel 2.4 van de Omgevingswet beslist de gemeenteraad omtrent de vaststelling van een omgevingsplan.

RAADSVORSTEL

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

Risico's:

3.1 Er kan beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State

De kans bestaat dat er beroep tegen het TAM-omgevingsplan wordt ingediend bij de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State. Kanttekening:

Kanttekeningen:

3.1 Het is een TAM-omgevingsplan in plaats van een wijziging Omgevingsplan;

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Deze wet verplicht gemeenten om één integraal omgevingsplan voor de hele gemeente op te stellen. Bestemmingsplannen die onder het oude recht zijn vastgesteld, zijn automatisch opgenomen in het omgevingsplan. Er worden geen nieuwe bestemmingsplannen meer opgesteld. Wijzigingen aan een bestaand bestemmingsplan worden nu doorgevoerd door aanpassingen aan het omgevingsplan.

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet introduceert een nieuwe digitale standaard voor het publiceren van wijzigingen in het omgevingsplan. Echter, het is nog niet altijd mogelijk om deze nieuwe standaard te gebruiken. In zulke gevallen mag de oude digitale standaard worden toegepast. Een wijziging die volgens de oude standaard wordt gepubliceerd, wordt een TAM-omgevingsplan genoemd. Het TAM-omgevingsplan is een tijdelijke alternatieve maatregel (TAM). Hoewel een TAM-omgevingsplan het omgevingsplan juridisch wijzigt, worden de regels technisch niet geïntegreerd in het omgevingsplan. Na vrijgave van het ontwerp en de vaststelling, is een TAM-omgevingsplan echter wel te raadplegen als een afzonderlijk onderdeel van het omgevingsplan via 'Regels op de kaart' in het Omgevingsloket. De gemeente Westland zet deze maatregel in om ontwikkelingen soepel door te kunnen laten gaan vanuit het stelsel van de Wet ruimtelijke ordening naar de nu vigerende Omgevingswet.

3.2 Het plangebied van de lopende aanvraag omgevingsvergunning van voor 18 april 2025 is uitgezonderd van het plangebied van het TAM-omgevingsplan;

Wij achten het uit oogpunt van rechtszekerheid en evenredigheid noodzakelijk om zorgvuldig om te gaan met aanvragen om omgevingsvergunningen die reeds vóór de inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit zijn ingediend. Voor dergelijke aanvragen gold op het moment van indienen een ander planologisch regime, waarop initiatiefnemers mochten vertrouwen bij het doen van investeringen en het starten van planprocedures.

Om die reden is het plangebied van de aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor 18 april 2025 uitgezonderd van het plangebied van het TAM-omgevingsplan. Op deze manier wordt de aanvraag beoordeeld aan de hand van het recht zoals dat gold onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit. Door het opnemen van deze uitzondering wordt voorkomen dat de initiatiefnemers onevenredig worden benadeeld door een tussentijdse beleidswijziging, terwijl tegelijkertijd de hoofdlijn van het datacenterbeleid onverkort wordt gehandhaafd.

RAADSVOORSTEL

De aanpassing van het plangebied heeft een strikt begrensd karakter. Zij leidt niet tot een verruiming van de planologische mogelijkheden ten opzichte van het voorheen geldende recht, maakt geen nieuwe vestiging van datacenters mogelijk en beoogt uitsluitend de reeds ingediende aanvraag omgevingsvergunning op een zorgvuldige wijze af te wikkelen.

FINANCIËN

Het voorliggend TAM-omgevingsplan 22i parapluregeling datacenters brengt een verbod in het tijdelijk omgevingsplan (onder andere bestaande uit de bestemmingsplannen) waardoor er meer grip ontstaat op de vestiging van datacenters. Door de aard van het TAM-omgevingsplan 22i parapluregeling datacenters (er worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt) is er geen sprake van een grondexploitatie waarin kosten verhaald moeten worden.

De kosten voor het opstellen van het TAM-omgevingsplan 22i parapluregeling datacenters en het begeleiden van de procedure worden gedekt door de gemeente zelf, binnen de bestaande personeelsformatie.

COMMUNICATIEPARAGRAAF

Voorafgaand aan de terinzagelegging wordt aan de vaststelling van het TAM-omgevingsplan bekendheid gegeven door publicatie in het Gemeenteblad op overheid.nl, de landelijke site 'Regels op de kaart' en het Nieuwsblad Westland, waarna het vastgestelde TAM-omgevingsplan gedurende zes weken ter inzage wordt gelegd.

De indieners van de zienswijzen worden schriftelijk op de hoogte gesteld over de besluitvorming op de zienswijzen

EXTERN OVERLEG

Naar aanleiding van de ingediende zienswijze van de provincie Zuid-Holland heeft er een overleg plaats gevonden. In de dat overleg zijn de standpunten van de gemeente en de provincie aan de orde gekomen. Uitgelegd is wat de wijzigingen worden ten aanzien van het ontwerp TAM-omgevingsplan. Na het overleg hebben wij de concept 'Nota van beantwoording' opgestuurd, waarin rekening is gehouden met de wijzigingen ten opzichte van het ontwerp 'TAM-omgevingsplan.

Ambtelijk heeft de provincie gevraagd om een aanvulling in artikel 7.3 (afwijking) op te nemen. Het gaat dan om lid f, welke wij als gemeente hebben opgenomen. Ook is ambtelijk aangegeven dat de gedeputeerden geadviseerd worden om geen beroep in te stellen.

VERVOLGTRAJECT

Gedurende de ter inzage termijn bestaat de mogelijkheid om tegen het vaststellingsbesluit beroep aan te tekenen en een verzoek om voorlopige voorziening in te dienen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

RAADSVORSTEL

Burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, de burgemeester,

M.L.M. Weerts

B.R. Arends